

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui
el. p.: auditokt@lrs.lt

DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS VEIKSMŲ

2025 m. sausio 8 d.

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – Asociacija) atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus. Asociacija pažymi, kad atstovauja išskirtinai gyventojų bendruomenės interesus gyventi saugioje ir gamtą tausojančioje aplinkoje ir nėra niekaip susijusi su verslo subjektais, siekiančiais naudoti energetikos srityje.

Informuojame, kad Asociacija pirmą kartą į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – VERT) kreipėsi 2024 m. kovo mėnesį, po UAB „Sweco Lietuva“ parengtos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos „UAB „Žalia žemė“ planuojamų iki 72 vėjo elektrinių parko Alionių, Širvintų ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijose statyba ir veikla“ (toliau – PAV ataskaita) viešo pristatymo, prašydama suteikti informaciją apie VERT pateiktą UAB „Žalia žemė“ paraišką išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus UAB „Žalia žemė“ planuojamų iki 72 vėjo elektrinių parkui Alionių, Širvintų ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijose (toliau – VE parkas).

Asociacija 2024 m. birželio 19 d. gavo VERT raštą, kuriuo buvo atsakyta į Asociacijos 2024 m. gegužės 21 d. paklausimą ir pateikta informacija, kad UAB „Žalia žemė“ pateikto prašymo dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus (toliau – Leidimas) nagrinėjimas šiuo metu sustabdytas. VERT nurodė, kad UAB „Žalia žemė“ prašymo nagrinėjimo stadijoje pateikė informaciją, kad dėl UAB „Žalia žemė“ planuojamos ūkinės veiklos atliekamo poveikio aplinkai vertinimo yra kilęs civilinis ginčas ir bylos nagrinėjimas nėra baigtas iki šiol.

Asociacija 2024 m. liepos mėnesį VERT pateikė informaciją, kad dar nėra priimtas joks galutinis sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos tvirtinimo, kuris teisės aktų nustatyta tvarka galėtų būti skundžiamas teismui. Asociacija taip pat nurodė informaciją apie tai, kad VE parko projekto vystytojai (UAB „Evecon“) būtent pastabų dėl PAV ataskaitos teikimo metu padavė ieškinį teismui prieš asociaciją, kuriame prašė paneigti tikrovės neatitinkančią informaciją pagal ieškovės suformuluotą paneigimą, priteisti 50 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą ir bylinėjimosi išlaidas. Vilniaus apygardos teismas įsiteisėjusia 2024 m. birželio 13 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2S-1328-794/2024 atmetė ieškovės UAB „Evecon“ atskirąjį skundą ir paliko nepakeistą Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutartį, kuria teismas tenkino atsakovų asociacijos „Kraštovaizdis“ ir Teisučio Budos prašymą ir ieškovės UAB „Evecon“ ieškinį paliko nenagrinėtą. Pažymėjome, kad ši civilinė byla niekaip nėra susijusi su PAV ataskaita ar poveikio aplinkai vertinimo procedūromis ir pasibaigusi (teismo sprendimai ir nutartys įsiteisėję). Pateikiame ištrauką iš

2024 m. balandžio 17 d. Vilniaus miesto apylinkės teismo priimtos nutarties (Vilniaus apygardos teismas įsiteisėjusia 2024 m. birželio 13 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2S-1328-794/2024 atmetė ieškovės UAB „Evecon“ atskirąjį skundą ir paliko nepakeistą Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutartį, kuria teismas tenkino atsakovų asociacijos „Kraštovaizdis“ ir Teisučio Budos prašymą ir ieškovės UAB „Evecon“ ieškinį paliko nenagrinėtą):

„Visų pirma, ieškovės pareikštas ieškinys neabejotinai sukuria atsakovams spaudimą – jie turi skirti bylinėjimuisi ne tik finansus, bet ir laiką. Ieškinys yra pareikštas išimtinai dėl atsakovės asociacijos „Kraštovaizdis“ vykdomos veiklos. Iš ieškinių turinio akivaizdu, kad ieškovės netenkina atsakovės aktyvus veikimas, kai asociacija reiškia valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitiems asmenims abejones trečiojo asmens UAB „Žalia žemė“ vykdomo vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo procedūrų tinkamumo, kitų su tuo susijusių aplinkybių. Akcentuodama atsakovų veiklos pobūdį, ieškovė ignoruoja faktą, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę ginti savo interesus, susijusius su ginčo projektu, teisės aktuose nustatyta tvarka. Vien dėl to, kad atsakovai nepritaria projektui ir atsakovė asociacija „Kraštovaizdis“ šiuo klausimu veikia aktyviai, atsakovų veikla negali būti ribojama. Atsakovai iš esmės pagrįstai teigia, kad ieškinys turi atgrasomojo poveikio požymių.

Preliminariai įvertinus ieškovės pateiktus argumentus, kuriais įmonė grindžia šį reikalavimą ir jo apimtį, darytina išvada, kad toks reikalavimas pareikštas ne siekiant realiai apginti ieškovės teises, bet bauginti atsakovus.

Trečia, nesąžiningą ieškovės tikslų pobūdį preliminariai rodo ir aplinkybė, kurią išskiria atsakovai, kad ieškinys pareikštas tuo metu, kai atsakovai turėjo teisę teikti siūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos. Įvertinus tai, kad ieškovė reiškia nepasitenkinimą atsakovų veikla, galima pagrįstai numanyti, jog ieškiniu ieškovė siekė atgrasyti atsakovus nuo pastabų dėl ataskaitos reiškimo, ir kad šio momento sutaptis nėra atsitiktinė.“

Asociacija 2024 m. rugsėjo 4 d. dar viename pakartotiniame kreipimesi į VERT, be kita ko, prašė sudaryti komisiją dėl VERT darbuotojų veiksmų įvertinimo, kuriais galimai buvo sudaromos išskirtinės sąlygos UAB „Žalia žemė“ nepagrįstai stabdant šios įmonės 2023 m. lapkričio 30 d. prašymo išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, nagrinėjimą, priimti sprendimą dėl UAB „Žalia žemė“ pateikto prašymo nagrinėjimo iš esmės (t. y. įvertinti ar įmonė pateikė visus reikiamus dokumentus ir nustačius, kad pateikti visi reikiami arba pateikti ne visi reikiami – priimti galutinį sprendimą dėl šio prašymo, neperduoti šio prašymo nagrinėjimo VERT tarnautojams, susijusiems su UAB „Žalia žemė“ prašymo nagrinėjimo stabdymu bei 2024-08-20 rašto Nr. (R2-(L)-6903, adresuoto asociacijai rengėjams). Į šį prašymą Asociacija vėl gavo analogišką atsakymą, kad UAB „Žalia žemė“ VERT prašymo nagrinėjimo stadijoje pateikė informaciją, kad dėl planuojamos ūkinės veiklos atliekamo poveikio aplinkai vertinimo yra kilęs civilinis ginčas ir bylos nagrinėjimas nėra baigtas iki šiol, o VERT, įvertinusi pateiktą informaciją, bei atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 21 straipsnio 3 dalies nuostatą, sustabdė pareiškėjos prašymo nagrinėjimą ir šis procesas nėra baigtas ligi šiol, o bendrovė periodiškai teikia informaciją apie civilinės bylos nagrinėjimo bei poveikio aplinkai vertinimo proceso eigą.

Asociacijos žiniomis, jokios bylos teisme dėl PAV ataskaitos ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų nėra. Šiais klausimais turi būti priimamas įgaliotos valstybinės institucijos administracinis sprendimas, kuris skundžiamas administraciniam teismui, o ne bendrosios kompetencijos teismui iškeliant civilinį ginčą. Šiuo metu nėra priimta jokių sprendimų dėl PAV ataskaitos ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, kurie gali būti ginčijami teisme.

Asociacijos nuomone, VERT sudarė išskirtines sąlygas UAB „Žalia žemė“, kuri neatlikusi poveikio aplinkai vertinimo, neturėdama nustatyta tvarka patvirtintos PAV ataskaitos, kreipėsi dėl Leidimo išdavimo ir jos prašymo dėl Leidimo išdavimo nagrinėjimas nepagrįstai sustabdytas. Tokiu būdu UAB „Žalia žemė“ VE parkui nuo 2023 m. nepagrįstai yra rezervuota atitinkama galia plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, UAB „Žalia žemė“ prašymo išduoti Leidimą nagrinėjimo VERT sustabdymas yra dirbtinis. Asociacija neskundė šių VERT atsakymų teismui, nes tokia byla atimtų daug laiko ir sąnaudų. Tačiau mūsų nuomone, tokie VERT veiksmai sudarant išskirtines sąlygas UAB „Žalia žemė“ (primintina, kad visi kiti subjektai VERT'ui privalo pateikti galiojantį PAV sprendimą per mėnesį), pažeidžia teisės aktus.

Perduodame Jums turimą medžiagą šiuo klausimu ir prašome įvertinti ar Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nagrinėdama UAB „Žalia žemė“ prašymą išduoti Leidimą nepažeidė teisės aktų.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu .

Pridedama: Asociacijos raštų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atsakymų kopijos.

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda